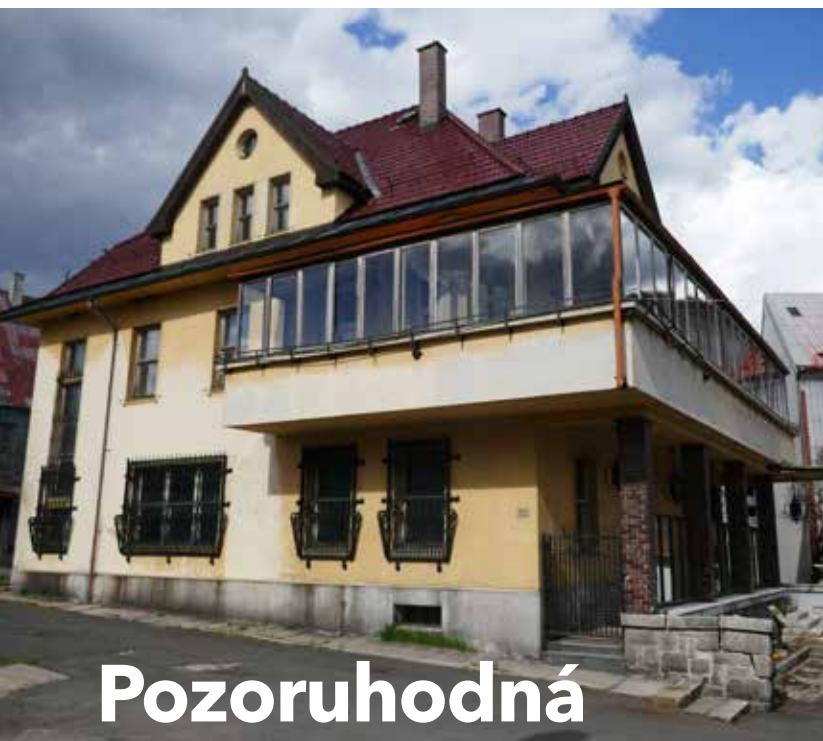

Centrum rukavičkářství

Po vzniku Československa bychom v Abertamech napočítali na pětatřicet dílen nebo závodů na výrobu rukavic a třicet dalších firem, které souvisely s rukavičkářským řemeslem. V Abertamech tak byly například velké koželužny, firmy vyrábějící podšívky či speciální rukavičkářské šicí stroje. Ve třicátých letech bylo v abertamském rukavičkářském průmyslu zaměstnáno dnes až neuvěřitelných 11 500 pracovníků. Zdobné rukavičky a rukavice byly téměř společenskou povinností a v Abertamech je uměli ušít tak dobře, že se vyvážely do šedesáti zemí světa. Abertamské rukavice byly exportovány hlavně do zámoří, tedy do USA a Kanady. V Evropě pak dominovala Skandinávie, Francie a Německo. Podniků patřících příbuzenstvu rodiny Zenkerových bylo několik, ten Alfrédův patřil k těm větším a zaměstnával až dva tisíce lidí. Zenkerovi byli vzdělaní, k lidem se podle svědectví pamětníků chovali dobře a ve městě byli oblíbení. Snažím se si proto představit účast obyvatel, když rodina v roce 1922 přišla hned po narození o prvorozeného syna Alfreda. Dětská úmrtnost byla v té době stále ještě vysoká. Roku 1927 pak přivedli na svět dceru Felicitas, které místní říkali důvěrně Fé či Fehlein, což znamená

Pozoruhodná Vila Felicitas v Abertamech

Na území Karlovarského kraje najdete funkcionalistických staveb relativně hodně, ovšem vila Felicitas v Abertamech je zajímavá také příběhem rodiny Alfreda Zenkera, která desítky let poskytovala obživu mnoha lidem ze širokého okolí.

Text: Ladislav Zoubek a Lenka Löfflerová foto: Ladislav Zoubek

Ve dvacátých a třicátých letech 20. století byly Abertamy rukavičkářskou metropolí tehdejšího Československa. V kdysi hornickém městě se už od konce 18. století přestávala vyplácet těžba stříbrných a cínových rud. Lidé se museli přizpůsobit novým podmínkám a naučit se nová řemesla, aby si zajistili alespoň skrovné živobytí. A jak už to bývá, mnozí se vypracovali a založili v Abertamech rukavičkářské manufaktury i větší podniky.

víla. Felicitas se narodila zdravá. V dětském věku však onemocněla dětskou obrnou a část života strávila upoutaná na invalidní vozík. Pro chytrou a šikovnou dívku to musela být opravdu těžká rána, stejně jako pro její rodiče.

Dům pro dceru

A tak se dostáváme k vile Felicitas, kterou rodina pojmenovala po své dceři. Vilu nechal Alfréd Zenker postavit v areálu své rukavičkářské firmy někdy na počátku dvacátých let 20. století. Podniku se dařilo a při prohlídce poznáte, že se na stavbě nemuselo příliš šetřit. Přesná data ke stavbě se v archivech prozatím nepodařilo dohledat, stejně tak není prozatím doloženo ani autorství projektu původní stavby a přestavby ve třicátých letech. Řešení stavby s prvky tzv. „Raumplanu“, s použitím stavebních prvků i dostupného nejmodernějšího technického vybavení té doby ale odkazuje na školu Adolfa Losse. Nicméně podle pamětníků měl vilu stavět švýcarský architekt. Nejpravděpodobnějším autorem by tak mohl být švýcarský architekt Heinrich Scherrer, který působil například na Sokolovsku. Dalším architektem, který se na stavbě či přestavbě vily Felicitas mohl podílet, je Karl Ernstberger, který v Abertamech navrhl například budovu rukavičkářské školy (dnešní základní škola).

Aby se dcera Felicitas mohla na vozíku volněji pohybovat a nemusela trávit veškerý čas uvnitř domu, nechal v rámci přestavby vily v roce 1936 Alfréd Zenker přistavět k domu prosklenou lodžii.

Zázrakem uchovaná stavba

Po znárodnění v roce 1946 Zenkerovi vilu opouštějí. Více o dalším pohnutém osudu rodiny se návštěvníci dovědí při komentovaných prohlídkách objektu. Ale co se dělo s vilou Felicitas v Abertamech dál? Po roce 1948 ji naštěstí nepotkal osud sousední vily Alfrédova bratra Arnolda, která byla přestavěna na jesle a později na zdravotní středisko. Ve vile Felicitas byla nejprve zřízena tzv. svobodárna a koncem padesátých let se stala správní budovou nově zřízeného lesnického učiliště. Do

třetího podlaží se nastěhoval ředitel. Peníze na přestavbu v padesátých letech nikdo neměl, v pozdějších desetiletích asi ani nebyla vůle, a tak se jako zázrakem stavba zachovala téměř ve stavu, jaký měla koncem třicátých let minulého století. Po vzniku Karlovarského kraje (2000) bylo v roce 2003 lesnické učiliště zrušeno a vila sloužila dále k bydlení a byla sídlem několika místních organizací. Na budově se však podepsal zub času, malá údržba i horské podnebí. Naštěstí nedošlo k zamýšlenému prodeji do soukromých rukou a vila získalo v roce 2023 město Abertamy, které se pustilo do oprav se záměrem uvést vilu do stavu před odchodem majitelů a zpřístupnit ji veřejnosti. Rozhodnutí bylo samozřejmě na vedení a zastupitelstvu města, ale nemalou zásluhu na tom má i ve-

doucí Muzea Abertamy paní Lenka Löfflerová, která vás muzeem i vilou Felicitas ráda provede. Pro její výjimečnou zachovalost se vila Felicitas přezdívá vila Tugendhat Karlovarského kraje. Je zapsanou nemovitou kulturní památkou a město Abertamy nyní usiluje o zapsání do Programu zachrany architektonického dědictví Ministerstva kultury ČR. ■

PRAKTICKÉ INFORMACE

Mapa KČT č. 4 Krušné hory - Karlovarsko

K NÁVŠTĚVĚ: Muzeum města Abertamy, Rooseweltova 31, 36235 Abertamy, infocentrum@mesto-abertamy.cz

DALŠÍ ZAJÍMAVOSTI:

Kostel Čtrnácti svatých pomocníků <https://pamatkovykatalog.cz/kostel-ctnacti-sv-pomocniku-20417070>
Perninské rašeliníště
Důl Mauritius u Hřebečné
Hornické minimuzeum ve Hřebečné
Krušnohorská naučná stezka
NS Hřebečná
NS 17 abertamských zastavení
Plešivecká NS (k rozhledně Plešivec)
Horní Blatná

